

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30.05.2019, sp. zn. 25 Cdo 3580/2018, ECLI:CZ:NS:2019:25.CDO.3580.2018.1

Číslo: 20/2020

Právní věta:

Při společném ubytování více osob je základem pro výpočet stonásobku ceny ubytování za jeden den (limit výše náhrady škody na vnesených věcech podle § 2948 odst. 1 o. z.) cena připadající na osobu poškozeného. Nelze-li dovést jiný způsob určení ceny na jednotlivé osoby, dělí se denní cena za ubytovací prostor počtem ubytovaných osob.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.05.2019

Spisová značka: 25 Cdo 3580/2018

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody

Předpisy: 2948 o. z.
§ 2946

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalované zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 5. 2018, sp. zn. 17 Co 272/2017, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud ve Znojmě rozsudkem ze dne 29. 9. 2017, č. j. 6 C 14/2016-36, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 60 000 Kč s příslušenstvím, zamítl žalobu o zaplacení úroku z prodlení ve výši 8,05 % ročně za období od 5. 9. 2015 do 19. 9. 2015 a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vycházel ze zjištění, že žalobce byl od 4. 9. 2015 do 6. 9. 2015 ubytován v penzionu provozovaném žalovanou, zde umístil své jízdní kolo do stojanu na jízdní kola, který se nacházel uvnitř penzionu na volně přístupné chodbě, a kolo uzamkl zámkem. Během večera mu bylo jízdní kolo v hodnotě 60 000 Kč neznámým pachatelem odcizeno. Soud uzavřel, že žalovaná jako provozovatelka ubytovacího zařízení podle § 2946 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“), odpovídá žalobci za vzniklou škodu na vnesené věci. Výše škody činí 60 000 Kč, tato částka odpovídá obvyklé ceně věci ve smyslu § 2969 odst. 1 o. z. I když se žalovaná bránila tím, že kola bylo možno umístit do

uzamykatelné garáže, v níž žalovaná parkuje své vozidlo, soud dospěl k závěru, že žalobce správně vyhodnotil stojan jako místo pro uložení kola, neboť z ničeho nebylo zjištěné jiné místo určené pro ukládání kol.

2. Krajský soud v Brně k odvolání žalované rozsudkem ze dne 22. 5. 2018, č. j. 17 Co 272/2017-62, rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku o věci samé a ve výroku o náhradě nákladů řízení potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vycházel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně, že žalobce vnesl do ubytovacího zařízení provozovaného žalovanou jízdní kolo, které uložil na místě k tomu určeném, nic nenasvědčovalo tomu, že by byl v penzionu nějaký další prostor určený k uložení jízdních kol, a doplnil jej o zjištění, že žalobce zaplatil žalované za ubytování celkem 4 000 Kč. Shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaná odpovídá podle § 2946 o. z. žalobci za vzniklou škodu. Odvolací soud dále vyložil § 2948 odst. 1 o. z., který limituje výši náhrady škody na vnesených věcech stonásobkem ceny ubytování za jeden den, a uzavřel, že jde o cenu za ubytování v pokoji ubytovacího zařízení bez ohledu na počet ubytovaných osob. Zaplatil-li žalobce za ubytování za dobu od 4. 9. do 6. 9. 2015 částku 4 000 Kč, cena ubytování za jeden den činí 1 333 Kč a stonásobek 133 300 Kč, žalobcem požadovaná náhrada škody tak tento limit nepřekračuje.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

3. Rozsudek odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 o. s. ř. tím, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která nebyla dosud v rozhodovací praxi odvolacího soudu vyřešena, a to otázky výkladu limitace výše náhrady škody podle § 2948 odst. 1 o. z. Zákon nespecifikuje, co se rozumí cenou ubytování za jeden den, žalovaná nesouhlasí s výkladem provedeným odvolacím soudem a má za to, že je nutno vyjít nejen z ceny ubytování za jeden pokoj, ale současně přihlídnout i k počtu ubytovaných osob v pokoji, neboť škoda vzniká pouze této jedné osobě. Dovolatelka navrhla, aby byl rozsudek odvolacího soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

III.

Přípustnost dovolání

4. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenou advokátem ve smyslu ustanovení § 241 o. s. ř. a je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť otázka posouzení limitace výše náhrady škody na vnesených věcech stonásobkem ceny ubytování za jeden den podle § 2948 odst. 1 o. z. nebyla v rozhodování odvolacího soudu dosud vyřešena. Dovolání je důvodné.

IV.

Důvodnost dovolání

5. Nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.) může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

6. Podle § 2946 odst. 1 o. z. kdo provozuje pravidelně ubytovací služby, nahradí škodu na věci, kterou ubytovaný vnesl do prostor vyhrazených k ubytování nebo k uložení věcí, popřípadě na věci, která tam byla pro ubytovaného vnesena. To platí i tehdy, byla-li věc za tím účelem ubytovatelem převzata.

7. Podle § 2948 odst. 1 o. z. škoda se hradí do výše odpovídající stonásobku ceny ubytování za jeden

den. Podle odst. 2, byla-li věc převzata do úschovy, odmítl-li ubytovatel úschovu věci v rozporu se zákonem nebo byla-li škoda způsobena ubytovatelem nebo tím, kdo v provozu pracuje, hradí se škoda bez omezení.

8. Z ustanovení § 2948 o. z. vyplývá, že nejde-li o případy uvedené v odstavci 2 a není-li škoda hrazena podle jiného pravidla než podle § 2946 o. z., je výše náhrady (určená podle obecných ustanovení § 2951 a násl. o. z.) limitována částkou odpovídající stonásobku ceny ubytování za jeden den. Zákon blíže neurčuje, jak má být tento pojem vyložen. Je opodstatněné, aby se limit vztahoval na celkovou škodu na všech věcech ubytovaného, nikoliv na škodu na každé jednotlivé poškozené věci. Je-li v jednom ubytovacím prostoru (pokoji, apartmá) ubytováno více osob, je základem pro výpočet limitu náhrady škody na věcech každé z těchto osob cena za tento ubytovací prostor a den dělená počtem v něm ubytovaných osob, nelze-li dovodit jiný způsob určení ceny pro poškozeného (např. při odlišné ceně pro děti apod.). Limit se musí odvíjet od ceny odpovídající ceně za ubytování pro osobu poškozeného, nikoli ceně za celý pokoj či apartmán, jsou-li v něm ubytované další osoby. Takový výklad odpovídá smyslu a účelu tohoto pravidla [shodně též Pašek, M. in Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 2948, nebo Bezouška, P. in Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1672, nebo Novotná, M. in Melzer, F., Tégl, P. a kolektiv: Občanský zákoník – velký komentář. Svazek IX. § 2894 – 3081. Praha: Leges, 2018, s. 860]. Inspirační zdroj ustanovení § 2948 o. z. lze identifikovat v německém občanském zákoníku (BGB) v § 702, který je v komentářové literatuře vykládán shodně tak, že obsazuje-li více osob vícelůžkový pokoj, ubytovatel obdrží cenu ubytování za každou jednotlivou osobu (každé lůžko), nikoli za pokoj. Odpovídá proto každé osobě až do stonásobku denní ceny za ubytování. Nezáleží na tom, zda se přijetí uskutečnilo jednotně nebo odděleně a zda každý host nebo pouze jeden – např. manžel – uzavřel smlouvu o ubytování. Totéž platí i pro uzavřený pobyt skupiny osob (zájezd, sportovní mužstvo) za celkovou částku, přičemž cena ubytování za jednotlivce vyplývá z rozdělení celkové ceny na počet částí (srov. Sprau H. in Palandt, O. a kol.: Bürgerliches Gesetzbuch. 78. neubearbeitete Auflage. München: C. H. Beck, 2019, marg. č. 4, s. 1295). Shodně vyložil § 702 BGB i německý Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 11. 7. 1974, sp. zn. III ZR 114/72 (publikováno v Neue Juristische Wochenschrift, NJW 1974, 1818).

9. V poměrech projednávané věci to znamená, že limitem náhrady škody bude stonásobek ceny ubytování, kterou zaplatil poškozený za svou osobu za jeden den. Zaplatil-li ubytování i pro další osoby, tato částka se do limitu podle § 2948 odst. 1 o. z. promítnout nemůže. Každá další v pokoji či apartmá ubytovaná osoba by totiž při vzniku škody na své vnesené věci měla podle § 2946 odst. 1 a § 2948 odst. 1 o. z. právo na náhradu škody opět do výše odpovídající stonásobku ceny ubytování za tuto jednotlivou osobu za jeden den.

10. Jestliže odvolací soud dovodil, že cena ubytování za jeden den ve smyslu § 2948 odst. 1 o. z. je cena ubytování za pokoj bez ohledu na počet v něm ubytovaných osob, je jeho právní posouzení limitu výše náhrady škody podle tohoto ustanovení nesprávné. Nesprávně též z data ubytování (4.–6. 9.) dovodil, že pobyt trval tři dny, ač podle zvyklostí datum nástupu a odjezdu nezahrnuje celý den. Nebude-li prokázáno jiné ujednání, půjde o ubytování na dva dny (dvě noci). Ze skutkových zjištění (která nepodléhají přezkumu dovolacím soudem) vyplývá, že žalobce za ubytování zaplatil celkem částku 4 000 Kč, není však zřejmé, zda tuto částku zaplatil pouze za svou osobu, či za více osob. Dovolatelka v dovolání namítá, že se jedná o cenu zaplacenou za čtyři osoby.

11. Z uvedených důvodů Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.). Podle § 243g odst. 1 o. s. ř. je odvolací soud vázán právním názorem dovolacího soudu.

12. V novém rozhodnutí rozhodne soud o náhradě nákladů řízení včetně nákladů dovolacího řízení (§

243g odst. 1 o. s. ř.).